N. 16.

KURYER LITEWSKI

w WILNIE dnia 22. Lutego V. S. ROKU 1808.

S. PETERSBURG VS. d. 11 lutego. Artylleryi GL. Kapcewicz wyznaczony iest Generałem deżurnym przy woiennym Ministrze. Szef Archangelhorodzkiego półku garnizonowego GM. Selechow umieszczony w armii Półkownik Gorgoli będzie przy Ministrze woiennym lądowey potęgi. Fligel Adiutant J. J. Mości Podpółkownik X. Galicin został Kammeriunkrem. Półkownik Manachtin kommendantem Moskiewskiego półku muszkietyerów. Półkownik Burdukow Małorossyiskiego kiryssyerów. Podpółkownik X. Nazarow Tiraspolskiego dragonii. Półkownik Wołostow Omskiego garnizonu, Półkownik Jakowlew uwalnia się od służby dla ran odniesionych z mundurem i pensyą całey gaży GM. Buligin będzie kommendantem Sibirskiey brygady artylleryi i garnizonów tamże będących. GM. Lazarew kommendantem 19 i 20 brygad artylleryi. Półkownik Bielski Szefem Tiraspolskiego półku dragonii. Półkownik Stal Szefem Niżehorodzkiego dragonii. GL. Glassenap umieszczony w armii. Półkownik Szkapski Szefem Staroskolskiego muszkietyerów. Półkownik Zwarikin Szefem Szirwańskiego muszkietyerów. GM. Ławrow umieszczony w armii. Półkownik Korniłow Szefem 28 półku strzelców. Członek woiennego Collegium GL. Szuwałow uwalnia się od służby z mundurem. GM. Strogonow umieszczony w półku leibgwardyi Jzmayłowskiey Preobrażeńskiey Półkownik Czychaczow przeydzie do służby cywilney z rangą konsyliarza stanu. Artylleryi GM. Aprielew będzie przy woiennym Ministrze. 2 korpusu kadetów GM. Troszczyński uwalnia się od słuzby. GL. Glassenap będzie Inspektorem dywizyi Sibirskiey. Półkownik Sawoniew kommendantem 3 półku strzelców. Zmarły GM. Miczurin Szef Ołoneckiego muszkietyerów wymazuie się z rang listy. Szef Penżeńskiego muszkietyerów GM. Adadurów uwolniony od służby z mundurem. W nadgrodę zasług aktualnego stanu konsyliarza Wolfa, matce iego i żonie naznacza się pensyi dożywotniey po 500 rubli, synowi i córce także po 500. Wdowie taynego konsyliaza Glinki dano pensyą połowy gaży iego Senatorskiey.

Do portu Ryskiego w r 1807 zawinęło 1154 okrętów kupieckich, między któremi 975 cudzoziemskich, 179 Rossyiskich, wyszło zaś na morze z tamtąd 1141 statków, to iest 1059 za granicę, 82 do portów Rossyiskich. Pierwsze ogółem towaru przywiozły za 3 milliony 191 t. rubli, wyprowadziły za 11 millionów 525 t. rubli. Anglicy wprowadzili za million 100 t. wywieźli za 6 millionów 510 t. Prussacy wprowadzili za 17 t. wywieźli za 2 mill. 239 t. Szwedzi wprowadzili za 596 t. wywieźli za 922 t. Duńczycy wprowadzili za 189 t. wywieźli za 277 t. Portugalczykowie wprowadzili za 202 t. wywieźli za 358 t. i t. d.

Z Constantinopola wiadomość przyszła, że w pierwszych dniach stycznia przybył do tey stolicy fligel Adiutant Jmperatora Jmci Rossyiskiego Paskiewicz przysłany gońcem do Ambassadora Francuzkiego G. Sebastiani od Feld Marszałka X. Prozorowskiego, który kommenderuie woyskami Rossyiskiemi w Multanach i na Wołoszczyznie. Ten Officyer przyniosł wiadomość że Jmperator Jmć Rossyiski przez wzaiemność za oswobodzenie Rossyiskich ieńców będących w niewoli Tureckiey, zkłonił się i iuż dał rozkaz, ażeby wszystkich poddanych Tureckich którzy znayduią się w Rossyi zabrani w niewolę, równym sposobem na wolność puszczono. Ta wiadomość dowodząca wzaiemną skłonność obu Mocarstw do przywrócenia pokoiu, sprawiła w Constantinopolu radość powszechną. Sułtan Turecki Mustafa 4 okazuiąc z tego zdarzenia naywyższe ukontentowanie, i pragnąc dać dowod szczególnym sposobem poważenia swego Monarsze Rossyiskiemu, ozdobił pomienionego wyżey Fligel Adiutanta Paskiewicza orderem Księżycowym 3 klassy.

W imiennym ukazie danym Senatowi d. 17 stycznia iest wyrażono. Zabroniwszy ukazami d. 11 listopada i d. 14 grudnia r. 1806 wywozić za granicę zboże wszelkiego rodzaiu z Baltyckich i Białomorskich portów, iakoteż na granicy lądowey, osądziliśmy za rzecz przyzwoitą za przełożeniem handlowego Ministra, wyłączyć od tego zakazu groch, rozkazuiąc dozwolić wywoz onego ze wszystkich portów, gdzie iest powszechna taryffa na dawnem osnowaniu.

WIEDEN d. 14 lutego. Ponieważ mamy dziś gruntowną nadzieię używać trwałey spokoyności, rząd Austryacki postanowił zmnieyszyć wydatek dotąd łożony na utrzymanie woysk licznych, i wszystkie regimenta przyprowadzić do tego stopnia, na iakim być powinny w czasie pokoiu głębokiego. Pod panowaniem Cesarza Józefa 2 armia Austryacka głów liczyła 340 t. Dziś po utraconych Niderlandzie, Lombardyi, Tirolu, dzierżawach Szwabskich, etc zmnieyszone państwo nie liczy pod chorągwiami nad 180 t. żołnierza; lecz i ta ieszcze liczba podobno iest tylko na etacie. Arcy X. Karol przedawać kazał konie od artylleryi, bagażów, inne mniey potrzebne. Monarcha całą troskliwość zdaie się obracać ku polepszeniu ekonomiki kraiowey, rozkrzewieniu rolnictwa, wydoskonaleniu i pomnożeniu z przemysłem rękodzieł, zaszczepieniu nauk, i co.

kolwiek los poddaństwa może osłodzić.

Naczelnik Serwianów Czerny przeyrzawszy woyska swoie na granicach Bosnii rozłożone powrócił do Belgradu. Wszystkie działa Turkom wydarte od początku woyny złożyć kazał w tey twierdzy, Sabacz, i Semendryi. Synod zatruduia się wyborem sędziów i drugich urzędników do miast całego kraiu, osoby do tey posługi obywatelskiey powołane muszą natychmiast bez wymówki stawać na mieyscu wyznaczoném. Od pierwszych dni lutego w całey Serwii nikt oręża nie nosi, wyiowszy woyskowych.

Kommissarze Austryaccy Nugent, Lederer, Romani, Włoski Paradisi dokonali dzieło rozgraniczenia nowego państw Cesarza Franciszka od prowincyi Weneckich nad rzeką Lisonzo. Regimenta nasze rozłożyć kazano tym sposobem, ażeby naybliższe były powiatów które im dostarczaią rekruta. Sala Apollinowa nie 200 t. złot. ryńs. iak dawniey mówiono, lecz 500 t. kosztowała. G. Mack w twierdzy Josephstadt iest zamknięty, nie wiadomo czyli i iak rychło z więzienia wynidzie. Do prowincyi Weneckich wkrótce spodziewane iest przyiście liczney dywizyi woysk Bawarskich. Francuzi w mieście Erfurt zebrali artylleryą dość liczną, znayduie się tam 3 t. kanonierów, 4 t koni.

LONDYN d. 26 stycznia. Nad powszechne mniemanie Ministrowie nie lękaiąc się Oppozycyi Parlament zwołali, na którego otwarcie gdy Król przybyć nie mógł, Kanclerz W. Eldon imieniem iego do izb miał rzecz następuiącą. Król zwoływaiąc Parów i narodu Reprezentantów w okoliczności nayważnieyszey rozumiał, że w nich znaydzie determinacyą i mocne postanowienie, iakie w sercu własném czuie bronienia honoru korony, dobra i praw sprawiedliwych ludu Brytańskiego. Gdy postrzegł ze skutku podpisanych na lądzie traktatów, iż Francya wpływ swóy rozszerzyła, dowiedział się wkrótce iż nieprzyiaciel zamyśla utworzyć związek Mocarstw powszechny, dla podbicia sobie naszego kraiu, albo przymuszenia Króla do haniebnego pokoiu. Na ten koniec miał wciągnąć gwałtem do woyny tych, którym dotąd pozwalał zachować oboiętność lub ią opłacać, i przeciwko różnym Króla dzierżawom ruszyć potęgę morską całey Europy, mianowicie Portugalską i Duńczyków. Powinność niezbędna Jerzemu 3 kazała te flotty oderwać od związku, więc daremnie i długo pracuiąc nad umową z dworem Coppenhagskim, przynaglony został przeciwko chęci własney, dla swego iedynie bezpieczeństwa rozkazać Admirałom i wodzom Angielskim, ażeby sił użyli; iakoż z prawdziwą radością winszuie Parlamentowi skutku pomyślnego wyprawy niemiłey lecz konieczney.

Postępek nasz z Portugallią zgadzał się z sposobem myślenia Jerzego 3; dwór Lisboński wiernie i rzetelnie nam doniósł o żądaniach i Francyi zamysłach, przez co nabył wieczne prawo do wdzięczności i zaufania naszego, gdy rząd Angielski zupełnie przekonał, iak rzetelne były ostrzeżenia z innych stron przysłane. Chciał nieprzyiaciel użyć Portugalskiey flotty za narzędzie zemsty przeciw nam swoiey; lecz wydarta Francuzom przenosi dziś do nowego świata los i nadzieie narodu nieszczęśliwego. Król błagać będzie Opatrzność za to wybawienie, ciesząc się serdecznie, iż dom Braganza tak dawno z nami zprzymierzony ocalał przecie, i ma nadzieię ugruntowania potęgi nowey w Brezylii nad przeszłą większey i świetnieyszey. Powiodło się iednak nieprzyiaciołom w Europie zniechęcić ku nam zprzyiaiące niegdy Mocarstwa, których posłowie iuż odebrali pasporta do wyiazdu. Nic nie powiemy o Rossyi, Imperator Jmć ofiarował pośrednictwo swoie do ugody, Król przyiąć nie chciał ofiary, bo nie wiedział czyli bezstronną będzie, i nie obiaświono iemu na iakich zasadach ma traktować. Chęci nieprzyiaznych dla Anglii Cesarza Austryackiego i Króla Pruskiego nawet przyczyny nie dano; po odwołaniu ich posłów nie lepiey obiaśnieni iesteśmy w tey mierze; to zaś pewna że iednemu i drugiemu z tych Monarchow Jerzy 3 nie dał naymnieyszey użalania się pobudki; na co, iakoteż inne okoliczności ważne od niejakiego czasu zaszłe w Europie składamy przed Parlamentem dowody iasne, iakiemi są korrespondencye Ministeryalne i pisma urzędowe.

Z żalem Król oświadcza, iż przeciw myśli iego nie zkończyła się ieszcze woyna nasza z Turkami; zabiegi Anglików nieszczęściem dla Porty Ottomańskiey nieskutecznemi uczynili dotąd Francuzi, równie Mustafy 4 iak nasi nieprzyiaciele. Lecz kiedy Napoleon przeszkodził nam dokończyć woyny dawniey zaczętej, zapalił nowe, z rzetelném ukontentowaniem donosiemy, że Król Szwedzki nie dał się odwieść od przymierza naszego. Bez wątpienia Parlament za przykładem swego Monarchy przekonać się zechce; iak wielki obowiązek i dług święty zaciągnął Angielski narod, widząc stałość i wierność Gustawa Adolfa, a zatém wesprze potężnie Jerzego 3 ażeby mógł posiłkować Szwedów, iak honor i dostoyność Brytannii wymaga. Powinniśmy ieszcze donieść, że traktat przyiaźni i handlu zawarty r. 1806 między Anglią i Amerykanami nie został wykonany, ponieważ Prezydent stanów ziednoczonych potwierdzić nie chciał. Król skorą bez przymusu czynił ofiarę nadgrodzenia krzywdy wyrządzoney fregacie Chesapeak; lecz rząd Amerykański przy tém zdarzeniu wskrzeszał pretensye prawu morskiemu Brytannów przeciwne. Tych Anglicy uznawać nigdy nie będziemy, maiąc ieszcze nadzieię iż Kongres równie z Królem naszym pragnący zachować przyiacielskie związki, usunie trudności zachodzące w rozwiązaniu sporów dzisieyszych. Francya Brytańskie dzierżawy ogłosiła zamknięte mi rozciągnowszy konfiskatę na wszelkie produkta i towary Angielskie. Król w pierwiastkach użył wetowego prawa z umiarkowaniem, lecz gdy to nie odpowiadało zamiarom naszym, trzeba iuż było użyć ostrzeyszych środków, na których wykonanie uchwałę Parlament pisać powinien.

Izbie niższey podaiemy rachunek wydatków publicznych. Król iest przekonany, że Reprezen-

tanci wiernością i duchem patryotycznym tchnący skarb napełnią w miarę gwałtownych potrzeb oyczyzny. Z ukontentowaniem donosiemy, że chociaż nieprzyiaciel przerywał usilnie handel i związki nasze z obcemi narodami, źródła bogactw Angielskich były tak obfite podziśdzień, iż w dochodach stałych i doczesnych okazał się wzrost większy nad przeszłe lata. O gdybyście potrafili zebrać summy potrzebne nie przydaiąc ludowi pracowitemu i przemyślnemu ciężarów nowych! Zadna nigdy woyna sprawiedliwszą i że tak powiem bardziey narodową nie była nad dzisieyszą; obronna iest nie zaczepna; Król innego zamiaru nie ma iak pokoy bezpieczny i chwalebny, iakiego otrzymać nie podobno nie traktuiąc na zasadach zupełney równości. Europa, świat cały zwrócił oko na ten Parlament; który ieżeli w gwałtownem niebezpieczeństwie losow oyczystych okaże charakter właściwy narodowi Brytańskiemu, ieżeli śmiało bez twogi chce uderzyć na związek przeciw nam zkleiony, Król ma gruntowną nadzieię przy pomocy Pana Zastępów uyrzeć wkrótce, iak Monarchia iego chwalebnie i szczęśliwie dokończy walkę niesłychaną. Bądźcie przekonani, że Jerzy 3, którego iedynym interessem iest dobro poddanych, zachowa w tych okolicznościach potrzebną stałość umysłu; nawzaiem spodziewa się Monarcha, równą stałość, mądrość, gorliwość, przywiązanie, wierność i pomoc w Parlamencie znaydować.

Po tey mowie rozłączyły się izby, w których natychmiast Ministeryalna strona radziła podziękować tronowi za położoną wyżey odezwę. Powstała Oppozycya zarzucaiąc napadnienie Coppenhagi, odrzucone pośrednictwo, przemianę przyiacioł w nieprzyiacioł, stratę i upadek zprzymierzeńców i handlu, co wszystko przypisywała niezdolności Administratorów. Mowili o tém Addington, Grenwille, Buckingham, Lauderdale, w izbie wyższey; Milton, Whitbread, Petty, Windham, Sheridan, w niższey; odpowiedzieli Galloway, Aberden, Hawkesbury u Parów, Hamilton, Canning, Percival u Reprezentantów, i tak dalece usprawiedliwić potrafili rządowe czynności, że obie izby bez podziału iednomyślnie uchwaliły złożyć podziękowanie Królowi.

Admirał Hood i G. Beresford przed zaięciem Madery Kapitulacyą podpisali z Gubernatorem wyspy Don Antas Mineres, którey iest brzmienie, iż oddana będzie Portugallii, gdy weyście do Lisbony i wszystkich portów narodu będzie wolne po dawnemu, a Portugallia Francuzom podlegać przestanie; broń i ammunicyą wydano Anglikom, które iakoteż wszelka własność skarbowa do właścicielów dawnych powrócą w onym czasie; własność obywatelska, sprawowanie obrządków religii, konstytucya kraiu będzie nietknięta. Mówić nie trzeba iż Madera wydaie bardzo wiele wina wybornego. Angielscy wodzowie 2 tylko regimenta na załodze zostawili, resztę woyska i eskadrę posłano do Indyi zachodniey, zkąd w potrzebie mogą być przeprowadzone do Ameryki połnocney. Tamże z Portsmouth wychodzi inna eskadra niosąca piesze regimenta 7, 8, 23, 34, z GL. Prewost. Interessa nasze z RPtą oporem idą; chociaż Ministrowie nie ztracili ieszcze nadziei zachowania pokoiu, Kongres tak czyni, iakby woyna nieuchronną była. Poseł Rose przybył do New Yorck, lecz to żadney odmiany nie przyniosło; owszem iak słychać oddaliwszy arbitrów po długich sporach i zaciętych rozkazano Prezydentowi, ażeby okręta wszystkich narodów znayduiące się w portach Amerykańskich zatrzymane były. Co gdyby się nawet nie stało, zawsze ugoda iest trudna, ponieważ pretensye obu narodów są przesadzone, od których iednak żaden odstąpić nie myśli. Anglicy zakazuiąc Amerykanom zawiiać do Europeyskiech portów spodziewaią się tym sposobem do upadku ostatniego przywieść handel nieprzyiacioł swoich; Amerykanie stosuiąc się do przepisow naszych wyłączyliby siebie od związku zyskownego z temiż narodami, a co większa musieliby uznać naywyższą władzę Brytańnii W. na morzach.

W Surinam lud czarny niedawno zkleił zpisek na wyrznięcie Angielskiey załogi i Europeyczykow; gdy iuż wykonanie mordu blizkie było, sami winowaycy rzecz odkryli przed zwierzchnością, która nadgradzaiąc ich postępek naczelnikowi wyznawaiącemu winę, darowała medal złoty na łancuhu z napisem wychwalaiącym tego wierność; 12 innych Murzynów otrzymali szable honorowe i wolność.

Jest wiadomość że Lord Collingwood zaczoł zaymować niektóre z wysp Tureckich blizko ciśniny Dardanelskiey położone; to pewnieysza, że Admirał Francuzki Lallemant znaiomy Anglikom z wyprawy pomyślnie przedsięwziętey lat kilka temu, opuściwszy Rochefort, i omyliwszy pilność straży naszey wybiegł na morze prowadząc 6 okrętów liniowych 2 fregaty. Nie dostrzegł tey wycieczki czuły Strachan, miał iednak odebrać pewną wiadomość dokąd zmierza nieprzyiaciel, i o tém doniosł Admiralicyi; chociaż Francuzka potęga nie iest dość wielka, żeby grozić mogła niebezpieczeństwem Jrlandyi, wschodnim Indyom i zachodnim, iednak rozkazano Admirałowi Duckworth rychley na morze wychodzić z Plymouth, i ścigać pośpieszaiącego Lallemant.

Jrlandya celem iest powszechney troskliwości; nie taią Katolicy nieukontentowania swego; przed kilko dniami przednieysi zgromadziwszy się na walną radę w Dublinie pod prezydencyą Lorda Fingal, postanowili raz ieszcze podać Parlamentowi prożbę, ażeby ludziom tego wyznania pozwolił być obywatelami W. Brytańnii, i służyć iey wiernie i gorliwie. Niema nadziei żeby na to się zgodzono, zwłaszcza gdy Minister Hawkesbury oświadczył głośno, że w okolicznościach teraznieyszych powolności okazać nie może Parlament i Monarcha, bo im więcey nadawać będą przywileiów i swobod Katolikom, tém większe ich będą pretensye, w przekonaniu że nie z chęci lecz z przymusu i boiaźni czyniemy. Przy takiém oświadczeniu wiedzą dobrze Anglicy, że naywiększą przeszkodą do uwolnienia Katolików od ucią-

żliwego prawa Król będzie nie chcący naruszać przysięgi wykonaney gdy na tron wstępował. Wszyscy prawie Biskupi religii panuiącey w Krolestwach Unią połączonych są iednego zdania z panuiącym.

Rząd wysłał do Brezylii fregatę niosącą 100 t. FS. które pożyczamy Regentowi. Ministrowie zapowiedzieli izbie niższey, że wkrótce spodzie waią się podpisać nowe przymierze z Królem Szwedzkim któremu zatém dać trzeba pomoc pieniężną 300 t. FS. Ponieważ narody nieprzyiazne handlu morskiego prowadzić bezpiecznie nie mogąc, postanowiły uzbroić iak naywięcey korsarzów, i za tych pomocą opatrywać kraie swoie w produkta potrzebne, Anglikom handluiącym one wydzieraiąc, iest pogłoska iż Admiralicya chce dać rozkaz flottom Królewskim, ażeby odtąd wspomnionych korsarzów nie zabierały, lecz poddaiących się nawet zatapiały. Chcielibyśmy wątpić o tak nieludzkiey ustawie; albo nigdy nie będzie pisaną, albo tylko dla postachu zostanie ogłoszona; inaczey mielibyśmy smutne podobieństwo z Jakobinami Francuzkiemi, którzy w r. 1794 nie kazali dawać pardonu Anglikom.

PARYZ d. 2 lutego. We Włoszech maią nastąpić odmiany wielkie. General Gubernatorem departamentów Francuzkich Piemontu i Liguryi ma zostać Senator Lucian Buonaparte, do których będzie przyłączona część Lombardyi; Królestwo Włoskie otrzyma w zamianie Etruryą. W Mezas diolanie przygotować kazano tryumf dla półków narodowych Włoskich, które powracaią do oyczyzny z kampanii Pruskiey, podobny temu iaki zrobiono w Paryżu dla gwardyi Francuzkiey. Tamże sławny kościoł katedralny chce dokończyć Napoleon skarbowym nakładem, i robotę kazał na wiosnę zaczynać. Krewna żony iego Tascher wkrótce zaślubiona będzie X. Hohenzollern; synowica W. X. Murata X. Ahremberg; do Xięstwa Berg i Cliwii wcielone zostaną, dawne dzierżawy Pruskie Munster, Marck, Teklenburg, Ravensberg, Lingen, kilka innych co się stanie d. 1 Marca. Król Neapolitański Józef kupił na skarb u właścicielów okolice miasta Pompei, które cało z pod ziemi dobyć postanowił. Posłowie Rossyiski i Pruski Alopeus i Jacobi d. 26 stycznia Londyn opuścili. Za Marszałkiem Moncey od d. 13 stycznia 15 t. Francuzów do granic Hiszpańskich wkroczyło; mówią niektórzy że Gibraltar ma być oblężony, do którego przedsięwzięcia Monarchowie użyć postanowili 40 t. żołnierza zprzymierzonego, inni zważaiąc wielkość i trudność nieporównaną tey wyprawy, rozumieią że nie 40, lecz 140 t. Hiszpanów i Francuzów szturmować będzie twierdzę przy pomocy liczney artylleryi.

AMSTERDAM d. 3 lutego. Nawałność morska w porcie Flessingue straszliwa nie mało zaszkodziła miastu naszemu; podniesione nad zwyczay fale zatopiły wiele Kupieckich magazynów blizko brzegu stoiących, gdzie złożone były mianowicie cukier, kawa, inne produkta wysp Antilskich, tak dalece iż ogółem szkoda przenosi 15 millionów złot. Hollend. Amsterdam przy wprowadzeniu nowego rządu ogłoszony stolicą Królestwa dotąd nie widział Monarchy swego; niedawno z Utrechtu przyszedł rozkaz, abyśmy czynili gotowość na przyięcie iego; mieszkać będzie w ratuszu który obywatele ustępuiąc koronie w zamianę otrzymali pałac Xiążęcym zwany. Rząd ieszcze nie zebrał dokładney wiadomości o nieszczęściach zdarzonych d. 15; i na cóżby się przydało obszerne ich opisywanie, tylko dla odnowienia smutku obywatelów powszechnego. Bolesny nad wyraz był widok w Flessingue, gdy po ustałey burzy kilkaset osob zatopionych razem grzebiono. Po wszystkich prowincyach zaczeły się dobrowolne składki na ratunek w życiu pozostałym.

Z Londynu wiadomość mamy, że w liczbie 17 zarzutów na które G. Whilelocke odpowiadać powinien, to położył oskarżyciel Achmuty, iż Angielskim żołnierzom do miasta Buenos Ayres wtargnąć wodz kazał z nienabitą bronią. O stanie skarbu Amerykańskiego ta iest szczególność, że długi iego wynoszą tylko 58 millionów dollarów, które będą zapłacone w 16 latach, ieżeli rząd na ten koniec nie większe summy dawać zechce nad przeznaczone od Jeffersona; lecz ieżeli wierzyciele RPtey zechcą przyimować summy znacznieysze, skarb wolny zostanie w lat 10, czasu spokoynego; woyna gdyby nawet nieszczęśliwą była małą odmianę przynieść może; gdyż Amerykanie wydatek nadzwyczayny zastąpią podwyższeniem cła od wywożonych i wprowadzonych towarów, ustanowieniem podatku ieszcze nieznaiomego w kraiu od rewolucyi na rzeczy służące do zbytku i wygody, daniny od dóbr nieruchomych równie dotąd nieznaney, nakoniec zaciągiem długów nowych, co dziś nayłatwiey uczynić mogą, gdy tak wiele iest pieniędzy cyrkuluiących w narodzie. Słychać nawet, że Kongres acz późno postanowił myślić o wystawieniu potężney flotty; lecz w przypadku wybuchnienia z Anglią woyny pewnie RPta żałować będzie, iż Prezydentom swoim Washingtonowi, Adams, Jefferson dozwoliła spokoynie zaprzątać się rozkrzewianiem oświecenia, naprawą ekonomiki, zpłacaniem długow, nie myśląc bynaymniey o ubezpieczeniu oyczyzny od tego narodu, który ieden ze wszystkich mógł być niegdy strasznym; pod zasłoną flotty ogromney nauki, rolnictwo, rękodzieła, handel, przemysł, daleko prędzey wzrost brać mogły, iak dowodzi przykład Anglików, którzy długu publicznego zmnieyszenie na czas wolnieyszy odkładaią, płacąc tymczasem chętnie blizko 500 millionów franków samego procentu, byleby tylko na Oceanie panować mogli bez przeszkody i podziału.

Bank Londyński ofiarował rządowi pożyczyć 10 millionów FS bez procentu. Na morzach wschodnio Indyiskich eskadry Angielskie poymały okręt należący do kompanii Hiszpanów Filippińskiey którego ładunek zkładał się z 500 t. dollarów, 1700 centnarów miedzi, wielu innych towarów; Hiszpani bronili się mężnie; lecz utraciwszy część trzecią ludu przemocy ustąpić musieli. Między podeyrzane wieści położyć trzeba przyiazd do Londynu G Mack i iego rozmowy z Lordem Castlereagh. Słychać że Brytannia W. nie przyiowszy pośrednictwa żadnego teraz ofiaruie sama prosto z Francyą traktować.